Skellefteå kommun

YTTRANDE

Datum
2026-10-29

Diarienummer
KS-2026-000595

Yttrande över SOU 2026:33 Vägen mot utfasning

Skellefteå kommuns yttrande avser utredningens resonemang i avsnitt 11.3.3 om en framtida utfasning eller avveckling av den nedsatta energiskatten på el i vissa kommuner i norra Sverige.

Utredningen föreslår att den generella energiskatten på el sänks med 20 öre per kilowattimme från den 1 januari 2028. Samtidigt bedömer utredningen att det finns anledning att förbereda en utfasning eller ett avskaffande av den så kallade norrlandsnedsättningen efter att nuvarande EU-bemyndigande löper ut vid utgången av 2027.

Skellefteå kommun ser positivt på en generellt sänkt energiskatt på el som stärker förutsättningarna för elektrifiering och minskar hushållens och verksamheternas kostnader. Kommunen anser dock att behovet av särskild kompensation för högre uppvärmningskostnader i norra Sverige måste bedömas separat. Att den samlade förändringen kan ge lägre elskatt även i berörda kommuner är inte i sig ett tillräckligt skäl för att avskaffa den regionala nedsättningen.

Nedsättningen har historiskt motiverats av högre uppvärmningskostnader till följd av klimatförhållandena i norra Sverige. Dessa klimatförhållanden kvarstår. Kommunen är samtidigt medveten om att behovet av kompensation måste bedömas utifrån faktiska merkostnader och inom ramen för tillämpliga EU-regler. En sådan bedömning behöver väga samman uppvärmningsbehov, elpriser och andra relevanta kostnader över tid.

Utredningen hänvisar till att elpriserna under senare år har varit lägre i norra än i södra Sverige. Skellefteå kommun anser att dessa prisskillnader inte ensamma ger tillräckligt underlag för en långsiktig förändring. Bedömningen behöver även beakta hur kostnadsbilden kan förändras och hur olika hushåll påverkas beroende på bland annat bostadens energiprestanda, uppvärmningsform och ekonomiska förutsättningar.

Utredningen innehåller analyser av hushållens kostnader och av fördelningseffekterna av föreslagna styrmedel. Kommunen efterfrågar dock en tydligare, särskild analys av konsekvenserna av att avskaffa norrlandsnedsättningen. Analysen bör jämföra effekterna av den generella skattesänkningen med respektive utan bibehållen regional nedsättning och belysa om ett kvarstående behov av kompensation finns.

Skellefteå kommun vill även framhålla betydelsen av långsiktiga och förutsägbara villkor för hushåll, verksamheter och investeringar i norra Sverige. Förändringar av den regionala nedsättningen bör därför bedömas utifrån sina konsekvenser för såväl boendekostnader som regional utveckling och elektrifiering.

Utredningen lyfter också administrativa förenklingar och möjligheten att införa återbetalning av elskatt för laddning av tunga lastbilar och bussar. Kommunen delar ambitionen att underlätta elektrifieringen av tunga transporter. Administrativa svårigheter bör dock i första hand mötas genom att alternativa utformningar prövas. Innan dessa svårigheter används som argument för att avveckla norrlandsnedsättningen bör möjligheterna att kombinera systemen och storleken på de administrativa vinsterna analyseras närmare.

Skellefteå kommun anser att den regionala nedsättningen av energiskatten på el bör behållas och att eventuella framtida förändringar ska föregås av en fördjupad analys som tydligt visar hur behovet av kompensation för norra Sveriges särskilda förutsättningar tillgodoses.